

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

HALAT - TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:23607/08)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

8 Kasım 2011

İşbu karar AIHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan (23607/08) no’lu davanın nedeni, T.C. vatandaşı Esmâ Halat’ın (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne 8 Mayıs 2008 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme’nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi - AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

Başvuran, İstanbul Barosu avukatlarından F. Karakaş Doğan tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

I. DAVA KOŞULLARI

Başvuran, 1960 doğumlu olup, İstanbul’da ikamet etmektedir. Doğumunda nüfus kütüğüne erkek çocuğu olarak kaydedilen Halat, cinsiyet değiştirmek üzere bir ameliyat geçirmiştir. Medeni hali, bu duruma göre değiştirilmiştir.

İlgili şahısın söylediğine göre, 21 Ekim 1999 tarihinde, başvuran saat 14:00 sıralarında evine giderken yakalanarak, Beşiktaş Polis Karakolu’na getirilmiştir. Karakolda bir odaya alınan başvuran, bir komiser yardımcısının kötü muamelesine maruz kalmıştır. Komiser yardımcısı başvurunu evinde fuhuş yapmakla suçlamış ve hakkında şikâyet olduğunu söylemiştir.

Başvuran, aynı gün saat 20:00 sıralarında, aynı komiser tarafından sorgulanırken hakarete uğradığını, fiziksel ve zihinsel tacize maruz kaldığını; komiser yardımcısının cinsel organı ile göğsünün üzerine bir cop dayadığını, göğüslerini göstermeye zorladığını ve evini ve mahalleyi terk etmesi için kendisini uyardığını; komiser yardımcısının ayrıca kendisini öldürmek ve cesedini ormana atmakla tehdit ettiğini; acıyor mu diye sorarak ellerine, sırtına ve kalçalarına vurduğunu iddia etmiştir.

Halat, saat 22:00 sıralarında Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne (bundan böyle « hastane » olarak anılacaktır) gitmesi için serbest bırakılmıştır.

Aynı gün saat 22:15’te hastane tarafından bir tıbbi rapor düzenlemiştir.

22 Ekim 1999 tarihinde İstanbul Adli Tıp Kurumu tarafından verilen tıbbi rapor, 21 Ekim tarihli hastane raporunda belirtilen lezyonları (doku bozuklukları) doğrulamıştır. Doktor, başvurana beş günlük iş göremez raporu vermiştir.

22 Ekim 1999 tarihinde, başvuran kötü muamele uyguladığı gerekçesiyle komiser yardımcısı B.G. hakkında İstanbul Savcılığı’na suç duyurusunda bulunmuştur. Başvuran suç duyurusunda, maruz kaldığı muameleleri açıklamıştır.

15 Aralık 1999 tarihinde, Cumhuriyet savcısı B.G.’yi dinlemiştir. B.G., iddiaları reddetmiştir.

13 Ocak 2000 tarihinde düzenlenen ve polisler için bir fotoğraf albümüne bakılarak gerçekleştirilen kimlik teşhis tutanağına göre, başvuran B.G.’yi teşhis edememiştir.

Aynı gün, Cumhuriyet savcısı tarafından dinlenen başvuran, iddialarını yinelemiştir.

11 Nisan 2000 tarihinde, Cumhuriyet savcısı B.G. hakkında kovuşturma açılması için Beşiktaş Kaymakamlığı'ndan izin istemiştir.

Belirtilmeyen bir tarihte, polis komiseri B.B., Beşiktaş Kaymakamlığı tarafından müfettiş olarak tayin edilmiştir.

16 Haziran 2000 tarihinde, yukarıda adı geçen müfettiş tarafından dinlenen başvuran, 22 Ekim 1999 tarihinde bulunduğu suç duyurusundaki iddialarını yinelemiştir.

19 Haziran 2000 tarihinde, müfettiş B.B. tarafından dinlenen komiser yardımcısı, hakkındaki suçlamaları reddetmiştir.

Aynı gün polis karakolunda, B.G. ile başvuran arasında, iki polis memuru ile komiser yardımcısı B.G. ve başvuranın katıldığı bir yüzleştirme gerçekleştirilmiştir. Yüzleştirme tutanağına göre, komiser yardımcısı başvuranı tanımadığını ifade etmiştir. Başvuran ise, komiser yardımcısının sadece gözleri ile ağzının suçlanan polis memuruna benzediğini ifade etmiştir. Tutanakta başvuranın polis memurunun kimliğini ancak % 30 oranında teşhis ettiği sonucuna varılmıştır.

20 Haziran 2000 tarihinde, müfettiş, olay günü sözkonusu karakolda nöbetçi olan polis memuru Y.Ş.'nin tanık olarak ifadesini almıştır. Y.Ş., başvuranı tanımadığını ve iddia edilen olaylara tanık olmadığını beyan etmiştir.

22 Haziran 2000 tarihinde, Beşiktaş Kaymakamlığı, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a dayanarak B.G. hakkında ceza kovuşturması başlatılmasına ilişkin izin talebini reddetmiştir.

5 Eylül 2000 tarihinde, başvuran, 22 Haziran 2000 tarihli karara İstanbul Bölge İdare Mahkemesi önünde itiraz etmiştir.

31 Ekim 2000 tarihli bir kararla İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, komiser yardımcısı B.G. hakkında bir ceza davası açılmasına hükmetmiştir. Mahkeme karar gerekçesinde, özellikle tıbbi rapor ile başvuranın polis karakolunda yasaya aykırı bir şekilde gözaltına alındığı ve kötü muameleye maruz kaldığı yönündeki iddialarını dikkate almıştır.

20 Kasım 2000 tarihli iddianame ile İstanbul Cumhuriyet Savcısı, kötü muamele uyguladığı gerekçesiyle B.G. hakkında İstanbul Asliye Ceza Mahkemesi önünde bir ceza davası açmıştır.

7 Haziran 2001 tarihinde, ilk duruşmasını gerçekleştiren İstanbul Asliye Ceza Mahkemesi başvuranı dinlemiştir. Başvuran, mahkeme önünde iddialarını yinelemiştir. B.G. bu duruşmaya katılmamıştır. Avukatının refakatinde duruşmaya katılan başvuran, özellikle fotoğraflara bakarak teşhis edemediği için B.G.'nin doğru kişi olmadığını ifade etmiştir. Başvuran, kötü muamelenin gerçek faillerinin suçlanmasını talep etmiştir.

25 Ekim 2001 tarihinde, başvuran, İstanbul Asliye Ceza Mahkemesi'nde müdahil taraf oluşturulmasını talep etmiş ve bu talebi mahkemece kabul edilmiştir.

23 Kasım 2000 ile 13 Eylül 2004 tarihleri arasında on iki duruşma gerçekleştirdikten sonra İstanbul Asliye Ceza Mahkemesi, 13 Eylül 2004 tarihli bir kararla, kendisini *ratione materiae*

(konu bakımından) yetkisiz ilan etmiş ve dava dosyasını İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne göndermiştir.

24 Mayıs 2005 tarihinde, Ağır Ceza Mahkemesinin isteği üzerine müfettiş B.B.'nin ifadeleri istinabe yoluyla elde edilmiştir.

Ağır ceza mahkemesi önünde görülen 22 Mart 2005 tarihli duruşmada, başvuran, her ne kadar yüzleştirme sırasında B.G.'yi % 30 oranında teşhis ettiğini söylemiş olsa da, şimdi kesin olarak tanıdığını ifade etmiştir. B.G. ise, tüm iddiaları reddetmiş ve özellikle ilgili şahsın yukarıda belirtilen yüzleştirme sırasında kendisini teşhis edemediğini kaydetmiştir.

13 Mayıs 2005 tarihli duruşmada, Ağır Ceza Mahkemesi tarafından dinlenen polis memuru S.T, başvuranın 19 Haziran 2000 tarihinde gerçekleştirilen yüzleştirme sırasında B.G.'yi kesin bir şekilde teşhis edemediğini ifade etmiştir. Başvuran ise, bir polisin baskısı altında sanığı kısmen teşhis edebildiğini ileri sürmüştür.

8 Temmuz 2005 tarihli duruşmada, başvuranın bir kız arkadaşı olan Z.B., tanık sıfatıyla Ağır Ceza Mahkemesi tarafından dinlenmiştir. Z.B. ifadesinde, başvuranın telefon etmesi üzerine saat 15:00 sıralarında onu karakol önünden almaya gittiğini beyan etmiştir. Z.B., başvuran « harap » bir vaziyette olduğundan karakoldan çıktığında Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne gittiklerini belirtmiştir.

9 Eylül 2005 tarihli duruşmada, B.B.'nin istinabe yoluyla elde edilen ifadeleri okunmuştur. Savcı iddianamesini sunmuş ve sanığın beraatını istemiştir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 22 Mart 2005 ile 9 Eylül 2005 tarihleri arasında gerçekleştirdiği altı duruşmadan sonra aldığı 5 Ekim 2005 tarihli kararında, delil yetersizliğinden polis memurunun beraatına hükmetmiştir. Mahkeme bu kararını, özellikle 19 Haziran 2000 tarihinde gerçekleştirilen ve başvuranın B.G.'yi ancak % 30 oranında teşhis ettiği yüzleştirme tutanağına dayandırmıştır.

10 Ekim 2005 tarihinde başvuran, Yargıtay önünde bir temyiz başvurusunda bulunmuştur.

Yargıtay, 17 Ocak 2008 tarihli kararında, temyiz edilen kararı onamıştır. Bu nihai karar 26 Şubat 2008 tarihinde Ağır Ceza Mahkemesi kalemine iletilmiştir.

HUKUK

I. AİHS'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, gözaltı sırasında AİHS'nin 3. maddesi tarafından yasaklanan kötü muamelelere maruz kaldığından şikâyetçi olmaktadır.

Hükümet, bu sava itiraz etmektedir.

A. Kabuledilebilirliğe ilişkin

Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediğine dayalı bir kabuledilemezlik itirazı dile getirmektedir. Bu bağlamda Hükümet, başvuranın tazminat elde etmek için kamu makamlarına karşı hukuki ve idari itiraz yollarını kullanmadığını savunmaktadır.

Başvuran, Hükümetin argümanlarına itiraz etmekte ve kötü muamele eyleminden sorumlu polis memuru hakkında suç duyurusunda bulunduğunu, dolayısıyla mevcut tüm itiraz yollarını kullandığını ileri sürmektedir.

AİHM, geçmişte müteaddit defalar Hükümetin öne sürdüğü başvuru yollarını incelediğini, iç hukukta etkili ve resmi başvuru yolunun yokluğunda, bu başvuru yollarının AİHS'nin 3. maddesinin gereksinimlerini karşılamadığı sonucuna vardığını hatırlatmaktadır (bakınız, diğerleri arasından, *Türkiye aleyhine İlhan davası* [GC], n° 22277/93, prg. 61-62, CEDH 2000-VII, ve, daha yakın tarihte, *Türkiye aleyhine Ali Hıdır Polat davası* (n° 2), n° 7989/05, prg. 25, 6 Ekim 2009). Mevcut davada, başvuran kötü muamele ile suçladığı polis memuru hakkında yetkili Cumhuriyet savcısı önünde suç duyurusunda bulunmuştur. Adı geçen polis memuru hakkında açılan ceza davası nihai olarak beraatla sonuçlanmıştır.

AİHM, suç duyurusunda bulunan ve etkili bir sonuç elde edemese de Türkiye'deki ceza yargılama sisteminin kendisine sunduğu tüm imkânları kullanmaya çalışan başvuranın, ayrıca bir kez daha tazminat elde etmek için hukuk mahkemelerine ya da tam yargı davası için idari mahkemelere başvurmak zorunda olmadığı kanaatindedir (bakınız, *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, Bulgaristan aleyhine Assenov ve diğerleri davası*, 28 Ekim 1998, prg. 86, *Karar ve hükümlerin derlemesi* 1998-VIII, ve *Türkiye aleyhine Fazıl Ahmet Tamer ve diğerleri davası*, n° 19028/02, prg. 75, 24 Temmuz 2007). Bu itibarla AİHM, Hükümetin bu itirazını reddetmektedir.

AİHM, bu şikâyetin AİHS'nin 35. maddesinin 3. paragrafı anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve ayrıca başka bir kabuledilemezlik gerekçesi bulunmadığını tespit etmektedir. Dolayısıyla, sözkonusu şikâyetin kabuledilebilir ilan edilmesi uygun olacaktır.

B. Esasa ilişkin

1. Kötü muamele iddiaları hakkında

Başvuran, 21 Ekim 1999 tarihinde Beşiktaş polis karakolunda AİHS'nin 3. maddesine aykırı muamelelere maruz kaldığını iddia etmektedir.

Bu argümanlara destek olarak başvuran, biri olayın meydana geldiği gün ve diğeri ertesi gün düzenlenen iki tıbbi rapor sunmaktadır.

Hükümet, başvuranın dile getirdiği iddiaların AİHS'nin 3. maddesinin alanına girmediğini savunmaktadır. Bu bağlamda Hükümet, ulusal makamların verdiği bilgilere göre, başvuranın gözaltına alınmadığını hatırlatmakta ve soruşturma sırasında ilgili polis memurunu teşhis edemediği ve tıbbi raporlar haricinde konuyla ilgili hiçbir delil sunmadığı için başvuranın iddialarının çelişkili olduğunu ileri sürmektedir.

AİHM, ilk önce kötü muamele iddialarının uygun delil unsurlarıyla desteklenmesi gerektiğini (bakınız, *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, Almanya aleyhine Klaas davası*, 22 Eylül

1993, prg. 30, seri A n° 269), ve olayların tespit edilmesi için AİHM'nin « her türlü makul şüphenin ötesinde » delil kıstasına başvurduğunu, böylesi bir delilin itirazı kabil olmayan yeterince ciddi, belirgin ve tutarlı bir takım emare ya da karinelerden doğabileceğini hatırlatmaktadır (*Birleşik Krallık aleyhine İrlanda davası*, 18 Ocak 1978, prg. 161, seri A n° 25).

AİHM, başvuran tarafından sunulan tıbbi raporların, ellerine ve kalça bölgesine vurulduğu yönündeki iddiaları kısmen doğruladığını gözlemlemektedir. Bununla birlikte, başvuranın anlattıklarına rağmen, kafasında ve sırtında hiçbir şiddet izine rastlanmamıştır. AİHM, buradan yola çıkarak, başvuranın 21 Ekim 1999 tarihinde kaynağı belli olmayan bir şiddete maruz kaldığı kanaatine varmaktadır.

Bu şiddet izlerinden Devlet'in sorumlu tutulup tutulamayacağı konusunda ise AİHM, öncelikle dosyadaki unsurların, başvuranın Beşiktaş polis karakolunda gözaltına alındığını kesin bir şekilde ortaya koymadığını kaydetmektedir. Şüphesiz, ceza davası çerçevesinde dinlenen Z.B. başvuranı karakoldan çıkarken gördüğünü ifade etmiştir. Ancak, Z.B. esas itibarıyla bir tanık sıfatı taşımadığından, ifadeleri olayın sadece bir bölümüne yönelik olarak değerlendirilmektedir. Öte yandan, başvuran, saat 14:00 ile 22:00 arasında sözkonusu polis karakolunda bulunduğunu doğrulayacak herhangi bir tanık gösterememiştir.

AİHM, buna ilave olarak başvuranın kötü muamele faili ile ilgili ifadelerinin zaman içinde geliştiğini kaydetmektedir. Gerçekten de, soruşturma sırasında, 19 Haziran 2000 günü gerçekleştirilen yüzleştirmede başvuran B.G.'yi ancak kısmen (% 30 oranında) teşhis edebilmiştir. Şüphesiz, başvuran avukat yardımından yararlanmadığı için, polis karakolunda gerçekleştirilen bu yüzleştirmenin koşulları eleştirilebilir. Bununla birlikte, ceza mahkemesi önünde avukatının refakatinde hâkim karşısına çıkan başvuran, ilk önce fotoğraflardan teşhis edemediği sanık B.G.'nin doğru kişi olmadığını belirtmiş ve kötü muamelenin gerçek failinin kovuşturulmasını talep etmiştir. Ancak, daha sonra ağır ceza mahkemesi önünde ifade verirken, ilk söylediklerini geri almış ve şimdi B.G.'yi kesin olarak teşhis ettiğini belirtmiştir.

AİHM, yargılamanın farklı aşamalarında başvuranın verdiği ifadeler arasındaki bu çelişkinin, sözkonusu ifadelerin güvenilirliğini sorgulanır hale getirdiği kanaatine varmaktadır.

AİHM, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin, dosyadaki unsurları inceledikten sonra, delil yetersizliğinden polis memuru B.G. hakkında beraat kararı verdiğini ve Yargıtay'ın da bu kararı onadığını gözlemlemektedir. Şüphesiz, bir polis memurunun masumiyet karinesine bağlı kalan bir mahkeme tarafından beraat ettirilmesi, Devlet'in AİHS bağlamındaki sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır (bakınız, *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, Avusturya aleyhine Ribitsch davası*, 4 Aralık 1995, prg. 34, seri A n° 336, ve *Bulgaristan aleyhine Ivan Vassilev davası*, n° 48130/99, prg. 64, 12 Nisan 2007). Bununla birlikte, mevcut davada, AİHM ilk derece mahkemesinin, başvuran dahil bütün tanık ifadelerinin güvenilirliğini değerlendirmede, en iyi konuma sahip olduğu kanaatindedir. Öte yandan, başvuran bu tespitleri çürütecek hiçbir ek delil unsuru sunmamaktadır.

Bu itibarla AİHM, iddia edilen kötü muameleye ilişkin olarak AİHS'nin 3. maddesi kapsamında herhangi bir ihlal tespit edememektedir (bakınız, *gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, Assenov ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 100).

2. Yürütülen soruşturmaların etkin niteliği hakkında

Mevcut davada AİHM, dosyadaki unsurların başvuranın kötü muameleye maruz kaldığı sonucuna varmaya imkân tanımadığı kanaatindedir. Ancak bu durum, AİHS'nin 3. maddeye dayalı şikâyetin savunulabilirliğini tamamen yok etmemektedir (bakınız, diğerleri arasından, *Birleşik Krallık aleyhine Boyle ve Rice davası*, 27 Nisan 1988, prg. 52, seri A n° 131). AİHM'nin esas yönünden vardığı sonuç, şikâyetin esasına ilişkin etkili bir soruşturma yapma gerekliliğini ortadan kaldırmamaktadır (bakınız, *Türkiye aleyhine Baltaş davası*, n° 50988/99, prg. 58, 20 Eylül 2005).

AİHM, bir bireyin polis memurlarınca ya da benzer hizmetlerdeki diğer Devlet görevlilerince AİHS'nin 3. maddesine aykırı olarak ciddi bir kötü muameleye maruz kaldığını savunulabilir bir şekilde iddia ettiğinde, sözkonusu hükmün, iç hukuktaki diğer mevcut itiraz yollarına halel getirmeksizin, kapsamlı ve etkili bir soruşturmayı zorunlu kıldığını hatırlatmaktadır (*Türkiye aleyhine Batı ve diğerleri davası*, n° 33097/96 ve 57834/00, prg. 133, CEDH 2004-IV (alıntılar)). Bu soruşturma, sorumluların teşhis edilmesini ve cezalandırılmasını sağlamalıdır. Bu yükümlülük sonuca değil, yönetime yöneliktir. Yetkililer sözkonusu olaylarla ilgili delil elde etmeyi sağlamak için makul önlemler almalıdır. Bu bağlamda üstü örtülü olarak makul bir ivedilik ve özen gerekliliği söz konusudur. Benzer şekilde, soruşturmada sorumlu olan ve sorgulamayı gerçekleştiren kişilerin olaylara karışan kişilerden bağımsız olması, onlarla hiyerarşik ya da kurumsal bağları bulunmaması ve aynı zamanda uygulamada da bağımsız davranması gerekmektedir.

Öte yandan AİHM, mevcut davada olduğu gibi, ceza davası açılmasına neden olan durumlarda, AİHS'nin 3. maddesinin usule ilişkin yükümlülüklerinin, sadece ön soruşturma aşamasıyla sınırlı kalmadığını ve karar aşaması da dahil yargılamanın tamamında bu hükmün zorunlu kıldığı yasaklara ilişkin yükümlülüklerin karşılanması gerektiğini hatırlatmaktadır (*Türkiye aleyhine Okkalı davası*, n° 52067/99, prg. 65, CEDH 2006-XII).

Başvuran, şikâyetini yinelemektedir.

Hükümet, başvuranın sözkonusu polis memuru hakkında yürütülen soruşturmanın etkili olmadığı yönündeki iddialarına itiraz etmektedir. Hükümete göre, bir ceza soruşturmasının yürütülmesi başlı başına AİHS'nin 3. maddesinin usulüne ilişkin yükümlülüklerini karşılamaktadır. Hükümet, *Belçika aleyhine Čonka davası* (n° 51564/99, prg. 75, CEDH 2002-I) kararına atıfta bulunmakta ve bir itiraz yolunun etkili olması için mutlaka başvuran lehine sonuçlanması gerekmediğini savunmaktadır.

Mevcut davada AİHM, öncelikle soruşturmanın ve sonrasında görülen davanın çok uzun sürdüğünü hatırlatmaktadır. Yargılama, başvuranın şikayetiyle 22 Ekim 1999 tarihinde başlamış ve 17 Ocak 2008 tarihinde Yargıtay'ın nihai kararıyla son bulmuştur. Dolayısıyla, dava yaklaşık sekiz yıl üç ay sürmüştür. Özellikle, 13 Eylül 2004 tarihinde, yani iddianamenin kabulünden yaklaşık dört yıl on bir ay sonra, ceza mahkemesi konu bakımından yetkisiz olduğunu ilan etmiş ve dosyayı ağır ceza mahkemesine göndermiştir. Öte yandan, Yargıtay onama kararını vermek için iki yıl üç aydan fazla bir süre beklemiştir.

Oysa yetkililerin ivedilikle cevap vermesi, halkın eşitlik ilkesine olan inancını korumak ve kamu görevlilerinin yasadışı eylemlerine göz yumulduğu ve suçların işlenmesine müsamaha gösterildiği kanısının oluşmasını önlemek açısından büyük önem taşımaktadır (*Türkiye aleyhine Güzel (Zeybek) davası*, n° 71908/01, prg. 81, 5 Aralık 2006 ; bakınız ayrıca *İtalya aleyhine Indelicato davası*, n° 31143/96, prg. 37, 18 Ekim 2001).

Öte yandan AİHM, bazı sorgulamaların Beşiktaş Kaymakamlığı tarafından tayin edilen bir ulusal polis müfettişinin kontrolü altında yani yine polis teşkilatı tarafından gerçekleştirildiğini gözlemlemektedir. Bu konuda AİHM, idari makamların gerçekten AİHS'nin 3. maddesinin zorunlu kıldığı gibi bağımsız bir soruşturma yürüttüğüne dair ciddi şüpheleri olduğunu daha önce de belirttiğini hatırlatmaktadır (*Türkiye aleyhine Sunal davası*, n° 43918/98, prg. 60, 25 Ocak 2005, ve *Türkiye aleyhine Nazif Yavuz davası*, n° 69912/01, prg. 49, 12 Ocak 2006). AİHM özellikle, soruşturmanın bu bölümünde, 19 Haziran 2000 tarihinde sanık ve başvuran arasında bir yüzleştirme gerçekleştirilirken başvuranın haklarının korunması amacıyla, örneğin avukat yardımı gibi, bir önlemin alınmamasını çok çarpıcı bulmaktadır. Bu soruşturma önlemi daha sonra sanık polis memuru B.G.'nin beraat etmesinde belirleyici unsurlardan birini teşkil etmiştir. Sonuç olarak, bazı soruşturmaların polis memurları tarafından gerçekleştirilmesinden dolayı polis memurlarının bağımsız olmadığına ilişkin kusurun cezalandırılması için savcılık tarafından yürütülen soruşturmanın yeterli olduğu değerlendirilmesinde bulunulamaz (bakınız, *aksi yönde, Bulgaristan aleyhine Marinov davası*, n° 37770/03, prg. 92, 30 Eylül 2010).

Sonuç olarak, mevcut davada yürütülen soruşturmanın, etkili ve sözkonusu olayların sorumlularını teşhis etmeye ve cezalandırmaya imkân verecek nitelikte olduğunu söylemek mümkün değildir. Dolayısıyla, AİHS'nin 3. maddesi usul yönünden ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, ceza mahkemeleri önünde polis memuru hakkında açılan ceza davasının süresinden şikâyetçi olmakta ve AİHS'nin 6. maddesine atıfta bulunmaktadır.

Hükümet, ihtilaflı dava süresinin aşırı olmadığını iddia etmektedir.

AİHM, mevcut davada başvuranın tamamen önleyici amaçlarla müdahil taraf oluşturduğunu gözlemlemektedir. Gerçekten de, başvuran hiçbir zaman bir telafi talebinde bulunmamış ve bu hakkını saklı tutmamıştır. Buradan hareketle, AİHM, başvuranın hukuki vasıflı haklar elde etmek ya da bu tür haklarını korumak için değil, sadece sanığın ceza almasını sağlamak amacıyla müdahil taraf oluşturduğu kanaatine varmaktadır. Dolayısıyla, başvuranın ihtilaflı ceza davasında müdahil taraf oluşturması, AİHS'nin 6. maddesinin uygulama alanına girmemektedir.

Dolayısıyla AİHM, AİHS'nin 35. maddesinin 3 ve 4. paragrafları uyarınca, başvurunun bu bölümünü *ratione materiae* (konu bakımından) uygun olmadığı gerekçesiyle kabuledilemez ilan etmektedir (*Fransa aleyhine Perez davası* [GC], n° 47287/99, prg. 56, CEDH 2004-I ; *Türkiye aleyhine Beyazgül davası*, n° 27849/03, prg. 43 ve 44, 22 Eylül 2009).

III. AİHS'NİN 13. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, AİHS'nin 3. maddesine dayalı şikâyetlerle ilgili etkili bir soruşturma yapılmamasının, aynı zamanda AİHS'nin 13. maddesi bakımından bir ihlal teşkil ettiğini ileri sürmektedir.

AİHM, bu şikâyetin AİHS'nin 35. maddesinin 3. paragrafı anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve ayrıca başka bir kabuledilemezlik gerekçesi bulunmadığını tespit etmektedir. Dolayısıyla söz konusu şikâyetin kabuledilebilir ilan edilmesi uygun olacaktır.

AİHM, AİHS'nin 3. maddesinin usul yönüyle ihlal edildiği tespitini dikkate alarak, mevcut davada ayrıca 13. maddenin ihlal edilip edilmediğinin incelenmesine gerek olmadığı kanaatine varmaktadır (*Türkiye aleyhine Dönmüş ve Kaplan davası*, n° 9908/03, prg. 55, 31 Ocak 2008).

IV. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran, uğradığı maddi ve manevi zarar karşılığında 50.000 Euro talep etmektedir.

Hükümet, bu taleplere itiraz etmektedir.

AİHM, tespit edilen ihlal ile iddia edilen maddi zarar arasında illiyet bağı görememekte ve bu başlık altındaki talebi reddetmektedir. Buna karşın AİHM, başvurana manevi tazminat olarak 15.000 Euro ödenmesinin makul olacağı kanaatine varmaktadır.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran, ayrıca AİHM önünde görülen yargılama masraf ve giderleri için 8.200 Euro talep etmektedir. Bu bağlamda başvuran, avukatıyla karşılıklı olarak imzaladığı 12 750 TL¹ tutarındaki bir ücret sözleşmenin fotokopisini sunmaktadır.

Hükümet, bu taleplere itiraz etmektedir.

AİHM'nin yerleşik içtihadına göre, bir başvuran gerçekliğini ve gerekliliğini kanıtladığı makul miktarlardaki yargı giderlerini elde edebilir. AİHM, mevcut davada, elindeki belgeleri ve içtihadını dikkate alarak, başvurana AİHM önünde görülen yargılama masraf ve giderleri için 2 000 Euro ödenmesinin makul olacağına hükmetmektedir.

AİHM, gecikme faizinin Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesini uygun görmektedir.

BU GEREKÇELERLE, AİHM,

1. Oybirliğiyle, başvurunun, AİHS'nin 3. ve 13. maddeleri kapsamında yapılan şikâyetlere ilişkin kısmının *kabuledilebilir* geri kalan kısmının *kabuledilemez* olduğuna;
2. İkiye karşı beş oyla AİHS'nin 3. maddesinin esas bakımından *ihlal edilmediğine*;
3. Oybirliğiyle, AİHS'nin 3. maddesinin usul bakımından *ihlal edildiğine*;
4. Oybirliğiyle, AİHS'nin 13. maddesi kapsamında başka hiçbir sorun *bulunmadığına*;

¹. yaklaşık 5 598 Euro.

5. Oybirliğiyle;

a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere, Savunmacı Devlet tarafından başvurana aşağıdaki miktarların *ödenmesine*;

i. her türlü vergiden muaf tutularak 15.000 Euro (on beş bin Euro) manevi tazminat;

ii. her türlü vergiden muaf tutularak 2.000 Euro (iki bin Euro) yargılama masraf ve giderleri;

b) Yukarıda belirtilen sürenin sona erdiği tarihten ödemenin yapılmasına kadar geçen süre için, sözkonusu meblağlara, Avrupa Merkez Bankası'nın anılan dönem için geçerli olan marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklenmek suretiyle belirlenecek basit faiz *uygulanmasına*;

5. Oybirliğiyle, adil tatmine ilişkin diğer tüm taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİşTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğünün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 8 Kasım 2011 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

İşbu karar ekinde AİHS'nin 45/2 ve İçtüzüğün 74/2 maddesi uyarınca Yargıç Tulkens ve Yargıç Raimondi'nin ayrı oy görüşü yer almaktadır.